

Last days

2005, de Gus Van Sant

Sinopsi

Blake és un artista introspectiu que pateix el pes de la fama, les obligacions personals i un profund sentiment d'aïllament. Transportat pels impressionants arbres, Blake s'endinsa en un bosc espès, on troba una deu d'aigua. El matí següent torna a casa seva. Molta gent el busca: els seus amics, els directius de la seva casa de discos i, fins i tot, un detectiu privat.

Inspirada en els últims dies de la vida del famós cantant del grup Nirvana Kurt Cobain, *Last Days* relata la desesperació i soledat del cantant a pesar del seu gran èxit, les seves relacions íntimes i la seva depressió psicològica, que el van dur a encanorar-se una pistola al cap i a disparar-se un tret.

Fitxa tècnica

Direcció i guió Gus Van Sant
 Producció Dany Wolf
 Productor associat Hernandez
 Director de fotografia . . . Harris Savides
 Muntatge Gus Van Sant
 So Felix Andrew
 Direcció artística Tim Grimes
 Càmera Chries Blauvelt
 Decorats Sarah McMillan
 Vestuari Michelle Matland
 Maquillatge Cassandra Saultner

Fitxa artística

Blake Michael Pitt
 Luke Lukas Haas
 Asia Asia Argento
 Scott Scott Patrick Green
 Nicole Nicole Vicius
 Detective Ricky Ray
 Donovan Ryan Orion
 Hermit Rodrigo Lopresti

El director Gus Van Sant

Nascut el 24 de juliol de 1952 a Louisville, Kentucky (Estats Units), va estudiar a la Rhode Island School of Design abans de traslladar-se a Hollywood. Al començament de la seva carrera va passar dos anys a Nova York treballant en el camp de la publicitat. Més endavant, es va establir a Portland (Oregon), on, a més de dirigir i produir, es va dedicar a la pintura, la fotografia i l'escriptura.

Aquest cineasta s'ha anat guanyant tant el públic com la crítica al llarg dels vuit anys que fa que va irrompre en escena amb la seva aclamada pel·lícula *Mala noche* 1985, que va guanyar el Premi Los Angeles Film Critics Association Awards a la millor pel·lícula independent de 1987. El treball de Van Sant inclou diverses fites del cinema independent dels 90, entre elles *Drugstore Cowboy*, *My Own Private Idaho* i *Even Cowgirls Get the Blues*. La comèdia negra *To Die For* (Todo por un sueño), amb Nicole Kidman, li va proporcionar un Globus d'Or al Millor Director l'any 1995 i es va projectar a Cannes i a Toronto.

Van Sant va ser nominat a l'Oscar a Millor Director, el 1997, per la pel·lícula *Good Will Hunting* (*El indomable Will Hunting*), que va

rebre un total de nou nominacions, entre elles les de Millor Actor Secundari i de Millor Guió. Van Sant va continuar amb una polèmica nova versió del clàssic de Hitchcock *Psycho* (*Psicosis*), que va ser una recreació presa a presa de l'original. Va seguir amb *Finding Forrester* (*Descubriendo a Forrester*). El director va tornar a les seves arrels amb la pel·lícula *Gerry*, el guió de la qual va escriure juntament amb els seus protagonistes Matt Damon i Casey Affleck. L'experiència de fer una pel·lícula amb tanta improvisació el va animar a rodar *Elephant*, premiada amb la Palma d'Or i Millor Director del Festival de Cannes el 2003.

La seva carrera es completa amb la direcció de curts que ha anat alternant amb els seus llargmetratges. El 1995 va publicar una col·lecció de fotografies *108 Portraits*, i dos anys després *Pink*, una sàtira sobre el món del cine. A més, ha dirigit vídeos per a David Bowie, Elton John, Red Hot Chili Peppers i Hanson. Els seus últims treballs han estat un dels segments de la pel·lícula col·lectiva *Paris, je t'aime*, *Paranoid Park* (que encara no estrenada en aquestes terres) i *Milk*, amb Sean Penn.

CRÍTICA

*“Es mejor arder
que apagarse lentamente”*

Neil Young

Con esta frase tan contundente y vacía, cerraba Kurt Cobain su nota de despedida, que fue hallada junto a su cuerpo sin vida el día 5 de abril de 1994, ese día se apagó la vida de uno de los últimos iconos musicales que con su grupo Nirvana rescató el rock desde la ciudad de Seattle y su movimiento *grunge*. Cobain nació en la misma ciudad 27 años atrás. Detrás de esa vida de éxito y dinero, se escondía un ser traumatizado por la separación de sus padres, enfermo crónico del estómago, ahogado por el éxito y adicto a la heroína, hecho que le llevaba continuamente a clínicas de desintoxicación, en su último ingreso, escribió unas letras a su mujer, Courtney Love y a su hija: *“Lo siento. Por Favor no me sigas. No sé adónde voy. Simplemente no puedo seguir aquí”*. Estas palabras de Kurt Cobain, en cierto sentido, nos llevan al arranque del filme de Gus Van Sant, en el que vemos a Blake, un ser que vaga sin rumbo por un bosque del que desconocemos completamente de dónde viene y menos adónde va. Contar los últimos días de un artista depresivo, sin rumbo, en realidad, un fin de semana. Con esta premisa, Gus Van Sant, se lanzó a seguir con la cámara lo que pudo ser y no sabemos, ¿Cómo fueron los instantes finales de este icono de la música?, en palabras del propio cineasta nos deja claro sus propósitos: *“No es una película sobre Kurt Cobain, sino para Kurt Cobain”*. (*El Mundo*. El cultural 21/06/07)

Tercer títol de la trilogia que arrencava amb *Gerry*, va continuar amb *Elephant* i es tanca amb *Last Days*, l'anomenada *Trilogia de la mort*, històries que tenen en comú l'origen i que totes es basen en casos reals apareguts a la premsa.

Mesclen el suport documental amb un guió de ficció, que acostuma a ser escàs (35 pàgines) o, simplement, unes notes que aniran desenvolupant-se, canviant o desapareixent al llarg del rodatge, l'omnipresent càmera a l'home que segueix ininterrompudament els personatges, en què cada pla llarguíssim es converteix en la seqüència del següent tall. Aquest cine allunyat dels canons tradicionals, ja vist en algunes de les pel·lícules de Hollywood d'aquest peculiar cineasta anomenat “Poeta dels Inadaptat”, té en Bela Tarr i la seva pel·lícula *Sátántangó*, i en *Jean Dielman*, de Chantal Akerman, les seves fonts d'inspiració. Aquest cine que, en paraules de la crítica Desirée de Fez, “firma un exercici de cinema-verité, despulla Blake-Cobain, però no ataca la seva intimitat. Humanitza el mite, li dona una dimensió terrenal que enriqueix l'escena en la qual ascendeix a la seva condició d'immortal i, per extensió, converteix el record d'una llegenda en una experiència profundament emocionant.” (*El Periódico de Cataluña*. Èxit 21/06/07)

La seqüència que condensa l'objectiu de Gus Van Sant i eleva el film a una sensació íntima i molt personal, és aquella en què Blake, mentre compon una de les seves cançons, comença a tocar la bateria, i és en aquest moment quan, a cop de pedal, la càmera recula lentament, en un pla-seqüència meravellós en què l'espectador veu com la música va inundant el pla i que l'artista és cada vegada més petit fins que l'acaba perdent de vista i només té ulls –en aquest cas, oïda– per a la música que l'atrapa en una demostració contundent del fet que amb poca cosa es pot aconseguir emocionar l'espectador i transportar-lo a una dimensió diferent.

Igual que aquella pel·lícula que el 1995 va dirigir l'actor Tim Robbins, *Dead Man Walking* (*Hombre muerto andandò*), que aquí van batejar amb el títol de *Pena de*

muerte (a saber qui va ser el personatge que va tenir la brillant idea), assistim a la lenta consumació i desaparició d'una estrella ja apagada que, malgrat tot, també deixa el seu toc a un parell de seqüències amb detalls irònics, com per exemple, en les visites que fa un venedor d'anuncis per a la guia telefònica que és rebut per un Blake transvestit –un dels temes recurrents del cineasta–, o la dels dos joves evangèlics; unes situacions que alleugen l'espectador de la tensió aclaparadora en què es troba immers.

Un dels encerts del director és l'elecció de l'actor que representa o reinterpreta Kurt Cobain, Michael Pitt, el qual, a més del fet d'assemblar-se molt a l'artista mort, és músic, i les cançons que sonen a la pel·lícula les va compondre ell mateix. La seva interpretació és tan brillant que el seu personatge emociona tant com irrita.

És de destacar que encara no hi ha cap informe oficial sobre les causes de la mort de Kurt Cobain; uns apunten al suïcidi; altres, en canvi, sostenen que després d'haver-se injectat tres dosis d'heroïna era impossible que es mantingués dret i encara menys que subjectés una arma. Havent dit això, m'agradaria acabar amb allò que va dir Jean Cocteau, poeta i cineasta, una vegada que ell va preguntar a una nena què era el cine i ella li va contestar: “El cine és agafar els morts i fer-los caminar.”

Respirin profundament, relaxin-se, seguïn còmodament i siguin testimonis d'aquest commovedor rèquiem que ens proposa Gus Van Sant, amb calma i serenitat.

José Antonio Pérez Guevara

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.